

EUROPESE BANKAUTORITEIT

SAMENVATTING VAN HET JAARVERSLAG 2022

EUROPEAN
BANKING
AUTHORITY

Photo credits: European Banking Authority on pages: 3, 20.
Illustration credits: Canva on pages: 4, 8, 9, 12, 13, 15, 18.

PDF	ISBN 978-92-9245-908-6	ISSN 1977-8902	doi:10.2853/433180	DZ-AA-23-001-NL-N
-----	------------------------	----------------	--------------------	-------------------

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2023

© Europese Bankautoriteit, 2023
Overname met bronvermelding toegestaan.

SAMENVATTING VAN HET JAARVERSLAG 2022

Inleiding door de voorzitter en de uitvoerend directeur van EBA

In 2022 stond de wereld voor tal van uitdagingen. De Russische invasie van Oekraïne heeft een wereldwijde humanitaire crisis veroorzaakt en schade toegebracht aan de economie. Daarnaast had de verschuiving van het monetair beleid naar hogere rentetarieven invloed op de waarde van activa en de kredietkwaliteit. De tenuitvoerlegging van de Bazel III-regels en de bankenregelgeving van de Europese Unie (EU) was van cruciaal belang voor de veerkracht van de banksector.

De digitale transformatie van bank- en betaaldiensten in de EU werd erkend als een belangrijk aandachtsgebied. Financiële instellingen werden aangemoedigd om op verantwoorde wijze innovatieve technologieën in te voeren, onder afweging van de daarmee gepaard gaande risico's en kansen. Regelgevingsinitiatieven zoals de verordening betreffende digitale operationele weerbaarheid (DORA) en de verordening betreffende markten in cryptoactiva (MiCA) waren erop gericht de operationele veerkracht te vergroten, de financiële stabiliteit te waarborgen en innovatie te bevorderen.

Een herziening van de richtlijn betalingsdiensten (PSD 3) had tot doel de betaalmarkt te harmoniseren en regelgevingsarbitrage te voorkomen. De algemene doelstelling was een robuust regelgevings- en toezichtskader te creëren dat de overgang naar een duurzamere economie stimuleert en tegelijkertijd voor een veerkrachtige banksector zorgt.

Aan milieu-, sociale en bestuurlijke (ESG) factoren werd groot belang voor een duurzame toekomst toegekend, zodat de nodige inspanningen worden ondernomen om ze in de banksector te integreren. Zo heeft het besef postgevat dat ESG-factoren in grote mate bepalend zijn voor het vormgeven van de rol van de financiële sector in de bestrijding van klimaatverandering en het bevorderen van duurzaamheid. Er werden inspanningen ondernomen om ESG-aspecten in de EU-banksector te integreren, waarbij de nadruk lag op risicobeheer, openbaarmaking, toezichtspraktijken, klimaatstresstests en het prudentiële kader. Het doel was om greenwashing te voorkomen en rekening te houden met alle ESG-dimensies met het oog op een duurzame toekomst.

JOSÉ MANUEL CAMPA

In 2022 werd de Europese Bankautoriteit (EBA) opnieuw geconfronteerd met een uitdagend jaar als gevolg van de wereldwijde economische onzekerheden en onverwachte gebeurtenissen, zoals het aanhoudende conflict in Oekraïne. Ondanks deze belemmeringen is EBA erin geslaagd 95 % van haar in haar werkprogramma voor 2022 beschreven taken uit te voeren. Deze prestatie kon worden toegeschreven aan de toewijding en flexibiliteit van haar personeel, verbeterde operationele processen en een nieuw intern mobiliteitsbeleid.

Een belangrijk aandachtspunt was het verbeteren van het gebruik van bancaire en financiële gegevens. EBA streefde ernaar een betrouwbare gegevensbron te worden door het platform van de Europese gecentraliseerde infrastructuur voor toezichtgegevens (EUCLID) uit te breiden en bij te dragen aan de datastrategie van de Europese Commissie.

Duurzaamheid bleef centraal staan: EBA nam ESG-risico's onder de loep, hield hier rekening mee in haar regelgeving en wist haar milieudoelstellingen te behalen. Gendergelijkheid werd actief bevorderd.

Op het gebied van innovatie heeft EBA de samenwerkingstools verbeterd en is ze begonnen met een programma voor cloudificatie, onder waarborging van robuuste gegevensbeveiliging.

In de toekomst zal EBA blijven werken aan prudentiële regelgeving, de instrumenten voor risico-identificatie uitbreiden, voorbereidingen treffen voor wijzigingen in de regelgeving en helpen bij de oprichting van een EU-autoriteit voor de bestrijding van het witwassen van geld (AML). De organisatie heeft alle vertrouwen in haar capaciteiten en moderne infrastructuur.

FRANÇOIS-LOUIS MICHAUD

Geleverde prestaties in 2022

Evaluatie van de robuustheid van EU-banken

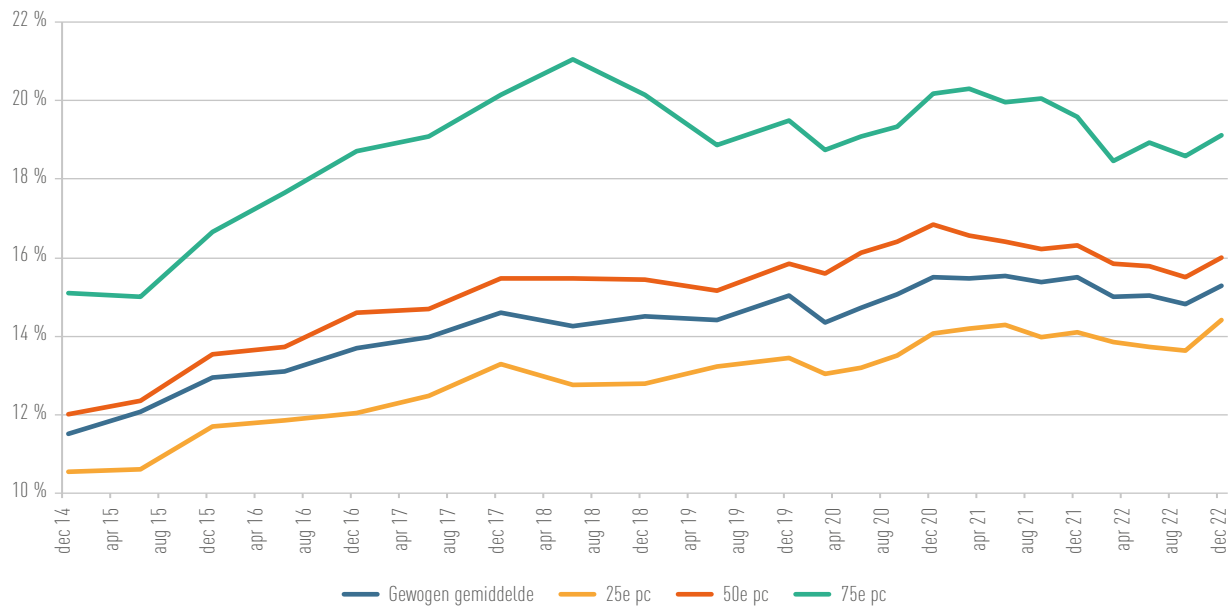

Analyse van risico's en kwetsbaarheden

EBA speelt een cruciale rol bij het evalueren van de robuustheid van EU-banken en het identificeren van risico's en kwetsbaarheden in de banksector. EBA onderzoekt zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie, met inbegrip van door banken gerapporteerde gegevens en marktontwikkelingen, om factoren zoals solvabiliteit, liquiditeit, kredietrisico, winstgevendheid en levensvatbaarheid van de bedrijfsmodellen van banken te beoordelen.

Uit het [risicobeoordelingsverslag](#) 2022 bleek dat de banken in de EU in 2022 hoge kapitaalratio's aanhielden, met een gemiddelde tier 1-kernkapi-

taalratio van 15,3 %. Zij beschikten ook over comfortabele hefboomratio's en hogere liquiditeitsniveaus. Sommige banken kregen echter te maken met omvangrijke onttrekkingen als gevolg van vertrouwensgebrek, waardoor de noodzaak van voortdurende waakzaamheid werd onderstreept. Uit het verslag bleek ook dat banken in de EU voornemens waren om hun marktfinanciering uit te breiden, maar problemen ondervonden bij het voldoen aan de financieringsvereisten, met name gezien de aanscherping van het monetaire beleid en de noodzaak om leningen van centrale banken terug te betalen en te voldoen aan de minimale regelgevingsvereisten. In het verslag werd ook gewezen op het risico van valutamismatch bij de financieringen in vreemde valuta.

Figuur 1: CET1 (fully loaded) ratio

Uit het [verslag over activabezwaaringsratio](#) kwam naar voren dat banken in 2021 uitgebreid gebruik hebben gemaakt van financiering door centrale banken, wat heeft geleid tot een stijging van de totale bezwaringsratio. Eind 2022 was de activabezwaringsratio echter gedaald tot 25,8 % als gevolg van een daling in bezwaarde activa en zekerheden.

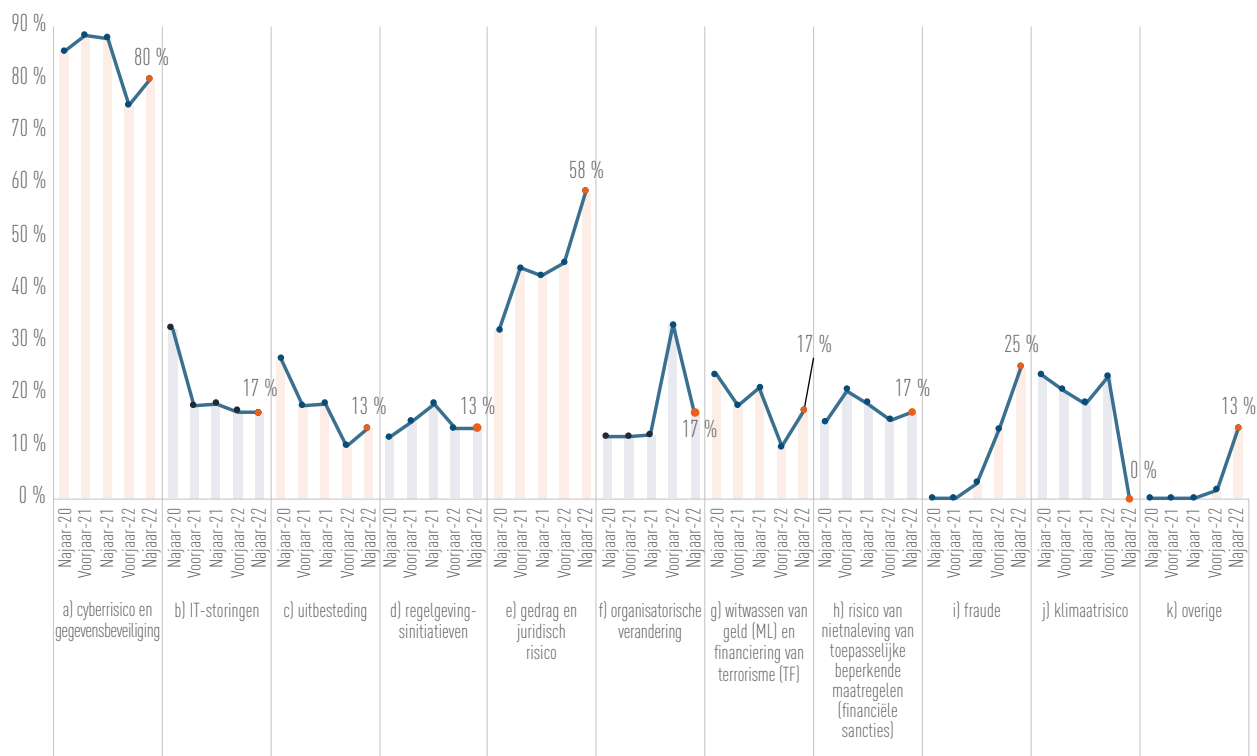
Belangrijkste risico's die in de risicodashboards van 2022 zijn geïdentificeerd

Het [risicodashboard](#) van EBA wees in 2022 op verschillende belangrijke risico's, waaronder trends met betrekking tot de kwaliteit van activa en uitstaande leningen. Hoewel banken in de EU hun leningenportefeuilles uitbreidden, was de vraag naar leningen in de tweede helft van het jaar beperkt als gevolg van stijgende rentetarieven, inflatiedruk en toegenomen onzekerheid. De posities in de energiesector nam toe, wat bij enkele banken tot liquiditeitsbehoeften en een concentratie van posities leidde. De kwaliteit van de

activa verbeterde over het algemeen, maar het kredietrisico, met name van niet-renderende leningen, moest nauwlettend worden gemonitord.

Het Risk Dashboard liet ook risico's zien in de residentiële en commerciële vastgoedmarkten. De banken in de EU hadden een aanzienlijke posities in woonvastgoed, en hoewel de vraag naar hypothecaire leningen toenam, werd de groei afgeremd door stijgende rentetarieven en de economische stagnatie. De posities in commercieel vastgoed namen toe en de sector werd geconfronteerd met uitdagingen als gevolg van hogere rentetarieven, stijgende energiekosten en veranderende werkpraktijken.

EBA wees op operationele risico's, waaronder digitalisering en ICT-gebruik door banken en hun klanten. Ook heeft zij enquêtes gehouden over verschillende risico's, onder meer met betrekking tot de levensvatbaarheid van bedrijfsmodellen, winstgevendheid, de kwaliteit van activa, financieringsrisico's, gedragsrisico's, ESG-overwegingen, fintech en witwassen.

Figuur 2: Belangrijkste oorzaken van operationele risico's volgens de banken

Stresstestactiviteiten: versterking van de veerkracht van de banksector en paraatheid voor klimaatrisico's

De EU-brede stresstest, een belangrijk instrument voor bevoegde autoriteiten, dient ter beoordeling van de bestendigheid van EU-banken tegen ernstige schokken en draagt zo bij tot het nemen van toezichtsbesluiten en het opstellen van risicobeperkingsstrategieën. Met behulp van de test wordt nagegaan of de recente kapitaal-accumulatie door banken volstaat om verliezen te dekken en de economie tijdens perioden van stress te ondersteunen. De markttransparantie wordt tevens bevorderd door de publicatie van consistente bankspecifieke gegevens over de impact van gemeenschappelijke schokken.

De voorbereidingen voor de EU-brede stresstest van 2023, met inbegrip van workshops en overleg met de sector, werden in 2022 afgerond met

de publicatie van de [stresstestmethodologie en -modellen](#). De exercitie voor 2023 omvat een uitbreiding van de steekproefomvang (70 banken) en aanzienlijke verbeteringen van de methodologie op basis van eerdere exercities. Belangrijke verbeteringen zijn het verwerken van geleerde lessen, de invoering van top-down posten voor de netto provisie- en commissiebaten (NFCI) en een diepgaande sectorale analyse.

De toevoeging van een gerichte sectorale analyse naar aanleiding van gebeurtenissen zoals de COVID-19-pandemie en de oorlog in Oekraïne, vereist dat banken hun blootstelling uitsplitsen naar economische sector. Dit bevordert de geloofwaardigheid van de uitkomsten van stresstesten. Daarnaast wordt het realisme van de exercitie versterkt door de doorberekening van referentierentevoeten op bepaalde deposito's te herkalibreren.

Figuur 3: Taken en verantwoordelijkheden van de stresstestexercitie

Een verdere verbetering is dat de top-down stresstestcapaciteit is geïntegreerd. In samenwerking met de Europese Centrale Bank (ECB) en de bevoegde autoriteiten heeft EBA top-down-modellen ontwikkeld, waarbij is besloten dat het NFCI-model wordt ingevoerd in 2023. Met deze aanpak worden prognoses gestroomlijnd, waardoor de rapportagelast tot een minimum wordt beperkt en consistentie wordt gewaarborgd. EBA streeft ernaar de waarde van de resultaten te maximaliseren en de uitbreiding van top-down-benaderingen naar andere risicogebieden te onderzoeken.

Op grond van mandaten in het kader van de strategie voor duurzame financiering van de Europese Commissie heeft EBA de taak regelmatig [stresstests op het gebied van klimaatverandering](#) uit te voeren en richtsnoeren op te stellen voor de beoordeling van ESG-risico's. De strategie van EBA voorziet ook in een gescheiden uitvoering van klimaatstresstests van EU-brede tests en een praktische aanpassing van de kaders voor stresstests. In een workshop zullen aanwijzingen worden gegeven voor de ontwikkeling van kaders voor stresstests voor klimaatrisico's, om ervoor te zorgen dat de banksector goed voorbereid is. Voorts zal EBA de richtsnoeren voor stresstests herzien om rekening te houden met klimaatverandering en ESG-effecten op de lange termijn.

De reactie van EBA op de Russische invasie van Oekraïne

De Russische invasie in Oekraïne heeft ingrijpende gevolgen gehad voor de Oekraïense staat, samenleving en economie, maar ook voor de Europese banksector. EBA heeft op deze uitdagingen gereageerd door de gereedheid van het regelgevingskader te evalueren en instrumenten in te zetten om een gecoördineerde reactie van de prudentiële toezichthouders te waarborgen.

Uit de eerste beoordeling van de impact van het conflict op de EU-banksector is gebleken dat de rechtstreekse blootstellingen van EU-banken aan Russische en Oekraïense tegenpartijen idiosyncratische risico's vormden, maar geen bedreiging vormden voor de financiële stabiliteit van de EU-markt. De tweede-ronde-effecten, waaronder toegenomen onzekerheid en verstoringen van productieketens, hadden echter een grotere impact. Dit leidde tot een hoge inflatie en een energiecrisis, die een negatief effect op de macro-economische omgeving hadden en risico's opleverden voor de balansen en de operationele stabiliteit van banken.

EBA heeft voor transparantie gezorgd door via haar [Risk Dashboard](#) verslag uit te brengen over de ontwikkeling van de blootstelling van banken aan Rusland en Oekraïne. Ook werkte EBA samen met de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) [om buitensporige volatiliteit op de markten voor energiederivaten aan te pakken](#). De Europese Commissie heeft EBA verzocht zich te richten op de rol van banken bij het verlenen van diensten op het gebied van zekerhedentransformatie en het faciliteren van het verstrekken van garanties als onderpand door niet-financiële tegenpartijen, om de liquiditeitsproblemen waar-

mee energiebedrijven worden geconfronteerd, tot een minimum te beperken.

Banken speelden een cruciale rol bij de ondersteuning van energiebedrijven door clearingdiensten voor derivaten te verlenen en kortlopende kredieten te verlengen om aan zekerheidsverplichtingen te voldoen. De stijging van de energieprijzen en de liquiditeitsproblemen hebben het vermogen van banken om energiebedrijven verder te ondersteunen echter onder druk gezet. EBA benadrukte het belang van meer transparantie rond margin calls en onderzocht het gebruik van bankgaranties als onderpand voor clearingleden.

EBA heeft verschillende regelgevings- en toezichtmaatregelen genomen om de gevolgen van het conflict voor de banksector aan te pakken. Zij evalueerde de mogelijke gevolgen van het conflict voor het regelgevingskader, zorgde voor een consistente toezichtaanpak en vergemakkelijkte de uitwisseling van informatie tussen toezichthoudende colleges. EBA richtte zich ook op risicovermindering en financiële inclusie door richtsnoeren te verstrekken om de negatieve gevolgen van risicovermindering voor kwetsbare klanten aan te pakken en advies te geven over richtsnoeren met betrekking tot risicobeheer voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (ML/TF).

Daarnaast [ondersteunde EBA de invoering van sancties](#) door templates op te stellen voor de rapportage van deposito's die onder economische sancties vallen. Deze templates waren bedoeld voor vrijwillig gebruik door de nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de sancties.

Over het algemeen heeft EBA de uitdagingen van de Russische invasie van Oekraïne actief gemonitord en erop gereageerd om de stabiliteit van

de Europese banksector te waarborgen en de gevolgen voor financiële instellingen en hun cliënten te verzachten.

Actualisering van het prudentiële kader

Het Single Rulebook

In 2022 heeft EBA een belangrijke rol gespeeld bij de actualisering van het prudentiële kader en bijgedragen tot de [tenuitvoerlegging van Basel III in de EU](#). EBA heeft bijzondere aandacht besteed aan het waarborgen van consistentie en effectiviteit bij de toepassing van prudentiële en ontwikkelingsregels in de banksector. Bovendien leverde EBA input aan belanghebbenden om het regelgevingskader toekomstbestendig te maken.

Een van de belangrijkste gebieden waarop EBA zich richtte, was [het renterisico in de niet-handelsportefeuille \(IRRBB\)](#). Zij heeft [richtsnoeren en technische reguleringsnormen \(RTS\)](#) ontwikkeld om IRRBB-posities in kaart te brengen en het credit spread-risico te beoordelen. EBA hield ook toezicht op de tenuitvoerlegging van deze standaarden en de impact ervan op EU-instellingen.

EBA heeft monitoringwerkzaamheden uitgevoerd op het gebied van kapitaal, waaronder de uitvoering van haar advies over legacy-instrumenten en de evaluatie van CET1-instrumenten van vóór de verordening kapitaalvereisten (Capital Requirements Regulation). Zij hield ook toezicht op de totale verliesabsorptiecapaciteit en het minimumvereiste voor eigen vermogen en in aanmerking komende passiva (TLAC/MREL) en werkzaamheden verricht om de consistentie van kapitaal en in aanmerking komende passiva bij alle instellingen te waarborgen.

Een ander aandachtsgebied voor EBA was de tenuitvoerlegging van de internationale standaarden voor financiële verslaglegging (IFRS 9). Zij hield toezicht op de implementatie van IFRS 9 en de interactie daarvan met prudentiële vereisten, met name met betrekking tot portefeuilles met een hoog wanbetalingsrisico (HDP's). EBA heeft gegevensverzamelingsactiviteiten uitgevoerd en templates ontwikkeld om de variabiliteit van de verwachte kredietverliezen en de impact daarvan op de prudentiële ratio's te beoordelen.

EBA heeft vooruitgang geboekt met de afronding van het regelgevingskader voor grote blootstellingen in de EU. Zij ontwikkelde [technische reguleringsnormen om schaduwbankentiteiten en groepen van verbonden cliënten te identificeren](#). Zij heeft ook gewerkt aan de actualisering van het securitisatiekader, waaronder het verschaffen van duidelijkheid over risicobehoudregels en het ontwikkelen van criteria voor het eenvoudige, transparante en gestandaardiseerde (simple, transparent and standardised, STS) label voor synthetische securitisatie.

Op het gebied van het risico van aanpassing van de markt en de kredietwaardering heeft EBA alle technische reguleringsnormen afgerond die vallen onder fase 3 van de Fundamental Review of the Trading Book (FRTB) roadmap. Het ondersteunde de consistente toepassing van het gemeenschappelijke rulebook door middel van vragen en antwoorden en hield toezicht op de tenuitvoerlegging van de structurele FX-richtsnoeren.

EBA heeft ook gewerkt aan de voltooiing van haar routekaart voor beleggingsondernemingen, waarbij onderwerpen als meting van het liquiditeitsrisico, vrijstellingen van liquiditeitsvereisten, opslagfactoren voor pijler 2 en procedures voor het proces van toetsing en evaluatie door de toezichthouder (SREP) aan bod kwamen. Zij heeft haar werkzaamheden op het gebied van marktinfrastructuur voortgezet, met name wat betreft de validatie van initiële margemodellen.

Over het geheel genomen heeft EBA een cruciale rol gespeeld bij de totstandbrenging van het gemeenschappelijk wetboek voor het bankwezen in de EU, bijgedragen aan de actualisering van het prudentiële kader en gezorgd voor consistentie en doeltreffendheid bij de toepassing ervan.

Toezicht in de praktijk

Het Europees programma voor toezichtsonderzoek (European Supervisory Examination Programme – ESEP) voor 2022 was [gericht op het verbeteren van de toezichtpraktijken binnen de EU](#). EBA speelt een cruciale rol bij de harmonisatie van toezichtsbenaderingen via het ESEP. De belangrijkste onderwerpen van toezichtsonderzoek werden afgestemd op de strategische toezichtsprioriteiten van de Unie en hadden onder meer betrekking op de impact van COVID-19 op de kwaliteit van activa, ICT-risico's, digitale transformatie, ESG- en ML/TF-risico's. Deze onderwerpen zijn weliswaar reeds in de toezichtswerkzaamheden geïntegreerd, maar de autoriteiten ontwikkelen nog steeds de nodige capaciteiten voor digitale transformatie en ESG-beoordelingen.

Figuur 4: Belangrijkste onderwerpen opgenomen in de toezichtsprioriteiten van BA's in 2022

Invloed van de COVID-19 pandemie op de kwaliteit van activa en adequate voorzieningen	 De meeste bevoegde autoriteiten houden nauw toezicht op de beëindiging van moratoria, hebben het NPE-beheer en de voorzieningen van de instelling geëvalueerd, evenals de praktijken die zij hanteren bij de initiëring van leningen.
ICT-beveiligingsrisico en ICT-uitbestedingsrisico, samenvoeging van risicogegevens	 - De meeste bevoegde autoriteiten hebben het ICT-beveiligingsrisico en de ICT-vereisten voor aanbieders van uitbestede diensten geëvalueerd. - Bijna de helft van de bevoegde autoriteiten heeft de mogelijkheden tot aggregatie van risicogegevens niet of slechts gedeeltelijk gecontroleerd
Digitale transformatie en fintech-spelers	 - Iets meer dan de helft van de bevoegde autoriteiten heeft de vaststelling van de digitale strategie en de rol van het beheersorgaan beoordeeld. - De meeste bevoegde autoriteiten hebben de uitvoering van de digitale strategie en de aanpak van fintech-oplossingen volledig geëvalueerd.
ESG	 - Bijna driekwart van de bevoegde autoriteiten hebben onderzocht hoe banken het interne begrip van hun specifieke ESG-risico's bevorderen. - Iets meer dan de helft van de bevoegde autoriteiten controleerde of de bedrijfs- en kredietstrategie en het governancekader het ESG-risico weerspiegelen.
AML/CFT	 De meeste bevoegde autoriteiten controleerden de uitwisseling van AML/CFT-informatie binnen de instelling en beoordeelden het AML/CFT-aspect als onderdeel van de geschiktheidsbeoordelingen van leden van het leidinggevend orgaan.

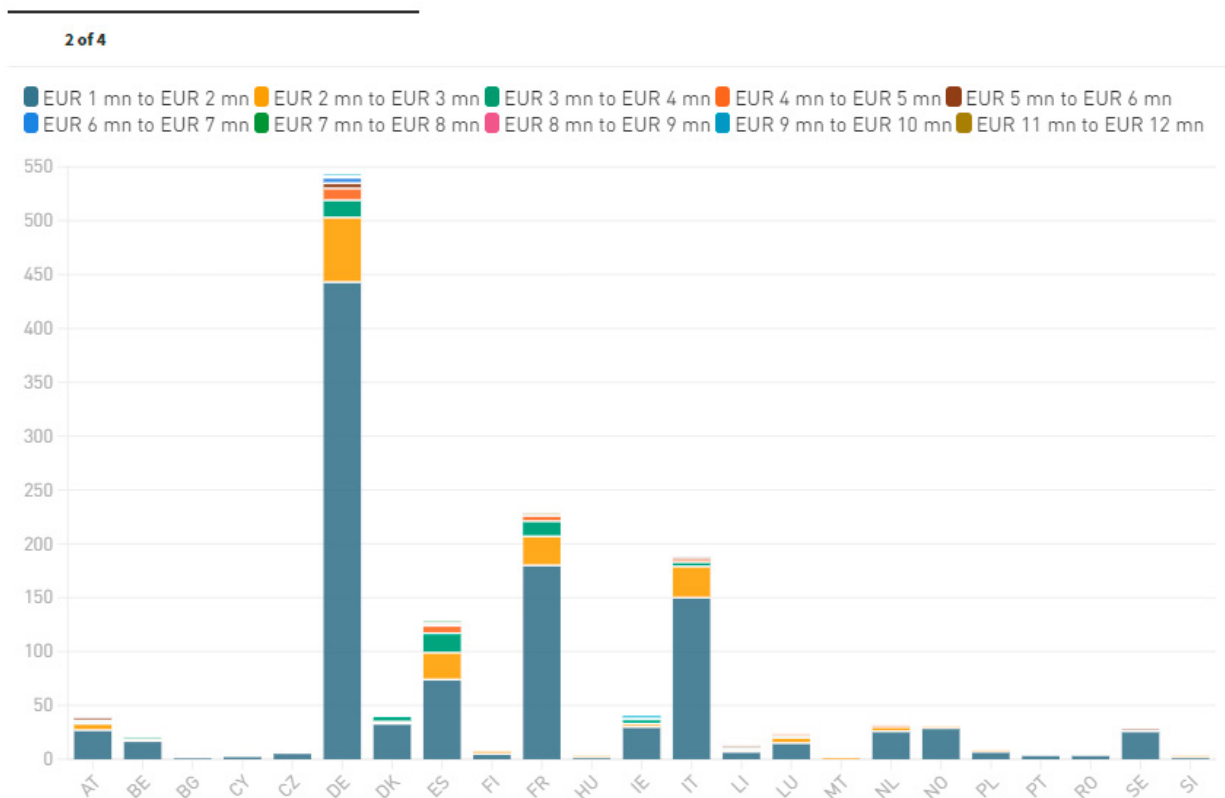
De colleges van toezichthouders, die zich toelagen op het bevorderen van de samenwerking tussen autoriteiten, hebben in 2022 goed gefunctioneerd nadat sinds 2021 voor een aantal aanpassingen was gezorgd. Er werden verbeteringen vastgesteld bij de verspreiding van documenten en de uitwisseling van indicatoren voor vroegtijdige waarschuwing. Er worden verbeteringen verwacht in de procedurele aspecten van gezamenlijke besluiten voor 2023. In dit verband bevordert EBA gemeenschappelijke goede praktijken ter bevordering van grensoverschrijdende beoordelingen en gezamenlijke inspecties.

Uit de [collegiale toetsing van EBA](#) bleek dat de bevoegde autoriteiten de EBA-richtsnoeren voor ICT-risicobeoordeling in de toezichtpraktijken hadden opgenomen, maar desondanks bleven zich problemen voordoen. De bevoegde autoriteiten hadden moeite met het opbouwen van deskundigheid op het gebied van ICT-toezicht, het toepassen van het evenredigheidsbeginsel en het integreren van ICT-risicobeoordeling in het algemene toezichtproces. De evaluatie heeft de uitwisseling van beste praktijken en aanbevelingen voor capaciteitsopbouw en horizontale analyse vergemakkelijkt.

Op het gebied van governance en beloning heeft EBA de [beloningsbenchmarking verfijnd na de invoering van aparte regelgevingskaders voor instellingen en beleggingsondernemingen](#). De nadruk wordt nu gelegd op de loonkloof tussen mannen en vrouwen en op de grote verdieners,

met als doel ongelijkheden aan het licht te brengen. Een stijging van het aantal grootverdieners die meer dan 1 miljoen EUR loon ontvingen, werd toegeschreven aan goede institutionele prestaties, overplaatsingen en salarisverhogingen.

Figuur 5: Verdeling van grootverdieners per beloningstranche van 1 miljoen EUR en per lidstaat

[Inspanningen om de geschiktheid en betrouwbaarheid van belangrijke personeelsleden van financiële instellingen te beoordelen, hebben geleid tot de ontwikkeling van databases en richtlijnen door de drie Europese toezichhoudende autoriteiten \(ETA's\)](#). De diversiteit in leidinggevende organen werd onder de loep genomen vanwege de impact ervan op de besluitvorming en het risicobeleid. Hoewel er verbeteringen werden waargenomen op het gebied van het genderevenwicht, verliep de vooruitgang traag. Diverse leidinggevende organen profiteerden van een beter rendement op eigen vermogen (RoE). EBA heeft zich ertoe verbonden de diversiteit te blijven monitoren en benchmarkstudies uit te voeren.

NPE-kader

EBA is actief betrokken bij de versterking van het kader voor crisisparaatheid en -afwikkeling. De autoriteit heeft [richtlijnen ontwikkeld om de herstelplanning en crisisparaatheid te verbeteren](#). EBA streeft ernaar de regels te harmoniseren,

de transparantie van het afwikkelingskader te vergroten, de voortgang van de afwikkelingsplanning te monitoren en uniforme afwikkelingspraktijken te bevorderen.

EBA heeft [richtsnoeren over afwikkelbaarheid en overdraagbaarheid](#) gepubliceerd om de praktijken onder afwikkelingsbanken te standaardiseren. Zij richtte zich ook op het testen van de capaciteiten die in het kader van deze richtsnoeren zijn ontwikkeld. De transparantie-inspanningen omvatten [raadplegingen over de toepassing van het bail-in instrument](#) en een routekaart voor meer transparantie. Het jaarlijkse [tekortrapport over de minimumvereisten voor eigen vermogen en in aanmerking komende passiva \(MREL\)](#) laat zien dat er vooruitgang is geboekt bij het aanpakken van tekorten, met beheersbare gevolgen voor de winstgevendheid van banken.

In het kader van [het Europees afwikkelingsonderzoeksprogramma \(EREP\)](#) bevordert EBA de uitwisseling van informatie en de onderlinge afstemming van praktijken tussen afwikkelingsWat

betreft depositogarantiestelsels heeft EBA herziene richtsnoeren uitgegeven voor een passende vaststelling van risicogebaseerde bijdragen en de berekeningsmethoden verbeterd. Zij heeft

ook uitgebreide gegevens gepubliceerd over financiële middelen, depositodekking en gekwalificeerde financiële middelen van het depositogarantiestelsel.

Gebruikmaking van EUCLID: optimaal gebruik maken van bancaire en financiële gegevens

[Euclid](#) is de naam van een platform en data-infrastructuur die door EBA worden ontwikkeld en gebruikt om regelgevingsgegevens van een breed scala aan financiële instellingen te verzamelen en te analyseren. Hiertoe behoren gegevens over toezicht, afwikkeling, beloning en betalingen. In 2022 maakte EUCLID een aanzienlijke groei en uitbreiding door. EBA is in 2011 begonnen met het verzamelen van toezichtsgegevens bij een steekproef van 55 banken in de EU en heeft de rapportagesteekproef tegen 2014 uitgebreid tot de grootste 200 kredietinstellingen uit de EU en de Europese Economische Ruimte. In 2019 is EBA begonnen met de onboarding van aan afwikkelingsrapportage onderworpen afwikkelingsgroepen en kredietinstellingen ter voorbereiding op EUCLID. Met de invoering van EUCLID is EBA begonnen met het verzamelen van gegevens voor de gehele populatie van banken, waaronder ongeveer 650 bankgroepen en 4 300 kredietinstellingen. De populatie van informatieplichtigen werd in 2022 verder uitgebreid met beleggingsondernemingen en groepen be-

leggingsondernemingen. Dit heeft geleid tot een aanzienlijke toename van het aantal via EUCLID naar EBA verzonden rapportagedossiers.

Dankzij het uitgebreide toepassingsgebied van EUCLID kan EBA een bredere en meer gedetailleerde analyse uitvoeren voor haar verslagen, dashboards en effectbeoordelingsstudies. Zij ondersteunt EBA bij haar beleidswerkzaamheden, zoals het opstellen van technische normen of richtsnoeren en het geven van antwoorden op verzoeken om advies. EBA onderhoudt voortdurende contacten met nationale autoriteiten en rapporterende ambtenaren om te zorgen voor een naadloze uitvoering van werkstromen en kwaliteitsborgingsprocessen in de hele rapportageketen.

Verbetering van de transparantie

Het verhogen van de transparantie is een belangrijk aandachtspunt voor EBA. EBA publiceert verschillende producten om bankinformatie toe-

gankelijk te maken voor het bredere publiek, met inbegrip van de [EU-brede transparantie-exercitie](#), gegevens over beloning en governance, en gegevens over diversiteitspraktijken. De transparantie-exercitie, die sinds 2011 wordt uitgevoerd, bevordert de marktdiscipline en de consistentie van de cijfers over de banken in de EU. De resultaten van de exercitie bevatten gedetailleerde informatie over kapitaal, risicoblootstelling, winst en verlies en andere relevante gebieden.

Gegevens over beloningen en governance worden verzameld en gepubliceerd om de transparantie van beloningspraktijken binnen de EU te waarborgen. EBA verzamelt ook gegevens over diversiteitspraktijken, waaronder diversiteitsbeleid, doelstellingen voor ondervertegenwoordigd geslacht en informatie over beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen.

Naast de gegevensverspreiding is EBA betrokken bij het ondersteunen van markten voor niet-renderende leningen (non-performing loans – NPL's) door het bevorderen van gegevensstandaardisatie voor NPL-transacties. EBA heeft technische uitvoeringsnormen (ITS) ontwikkeld met modellen voor het verstrekken van informatie over NPL's bij de verkoop of overdracht ervan. Het

doel is om de informatieasymmetrie te verminderen, de marktefficiëntie te verhogen en kleinere beleggers aan te trekken op de NPL-markten.

EBA is ook blijven werken aan het verbeteren van de efficiëntie van haar toezichtrapportagekader, met inbegrip van inspanningen voor geïntegreerde rapportage en het verbeteren van de marktdiscipline door middel van de openbaarmakingsvereisten van de derde pijler. EBA werkt samen met de Europese Autoriteit voor Verzekeringen en Bedrijfspensioenen (EIOPA) om de DPM-norm (Data Point Model) te verbeteren.

Om tegemoet te komen aan de verwachtingen van gebruikers op het gebied van gegevensverspreiding, richt EBA zich op het verbeteren van de ontwikkeling van instrumenten en ondersteuning voor de interpretatie en toepassing van de gegevens die via EUCLID worden verstrekt. Zij werkt ook samen met gebruikers om feedback te verzamelen en gebieden voor verbetering in kaart te brengen. De toekomstige inspanningen van EBA op het gebied van gegevensverspreiding omvatten het gebruik van opkomende technologieën, zoals interactieve tools, dashboards en machine learning, om de toegankelijkheid en analyse van de gegevens te verbeteren.

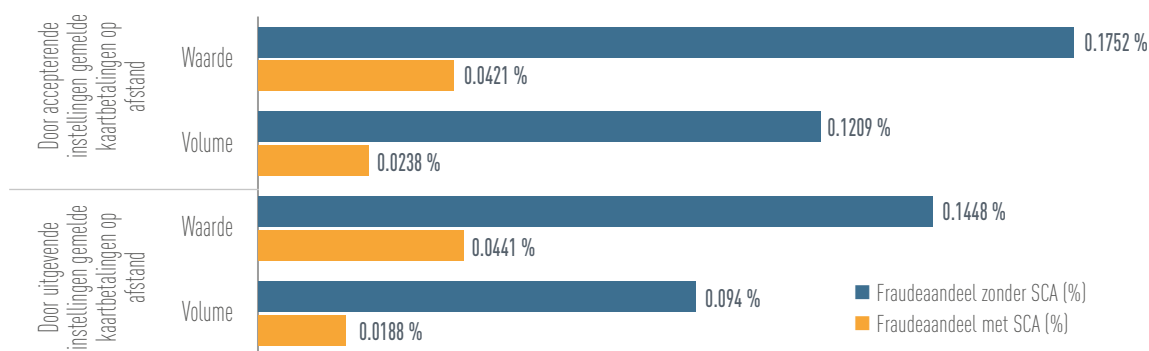
Digitale veerkracht, financiële innovatie en consumentenbescherming

Op het gebied van digitale veerkracht zijn EBA en andere Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) actief betrokken geweest bij de tenuitvoerlegging van de verordening en richtlijn betreffende digitale operationele veerkracht (DORA) en andere wetgevingsbesluiten op het gebied van cyberbeveiliging. Ze hebben een subcommissie voor digitale operationele veerkracht opgericht en hun inspanningen gecoördineerd om cyberbeveiliging en veerkracht in de hele financiële sector van de EU te harmoniseren. De ETA's werken aan de levering van meer dan 15 beleidsproducten aan de Europese Commissie tijdens de uitvoeringsperiode.

Op het gebied van de digitalisering van betalingsdiensten en elektronisch geld heeft EBA gereageerd op het verzoek van de Europese Commissie om advies over de herziening van de PSD2 door meer dan 200 aanbevelingen voor verdere verbeteringen te doen. Deze aanbevelingen hebben tot doel de concurrentie te versterken, innovatie te bevorderen, betalingsfraude terug te dringen, het geld en de gegevens van consumenten te beschermen en diverse uitdagingen op het gebied van betalingsdiensten aan te pakken.

Figuur 6: Fraudepercentage voor kaartbetalingen op afstand zoals gemeld door uitgevende en accepterende instellingen, met en zonder sterke cliëntauthenticatie (SCA)

EBA heeft ook [richtsnoeren gepubliceerd over de beperkte netwerkuitsluiting onder PSD2](#) om een geharmoniseerde en consistente toepassing van de wettelijke vereisten te garanderen. Daarnaast zijn wijzigingen van de technische reguleringssnormen inzake sterke cliëntauthenticatie en veilige communicatie gepubliceerd om de hinderpalen voor klanten die gebruikmaken van rekeninginformatiediensten weg te nemen en een evenwicht te bereiken tussen veiligheid, innovatie en concurrentie.

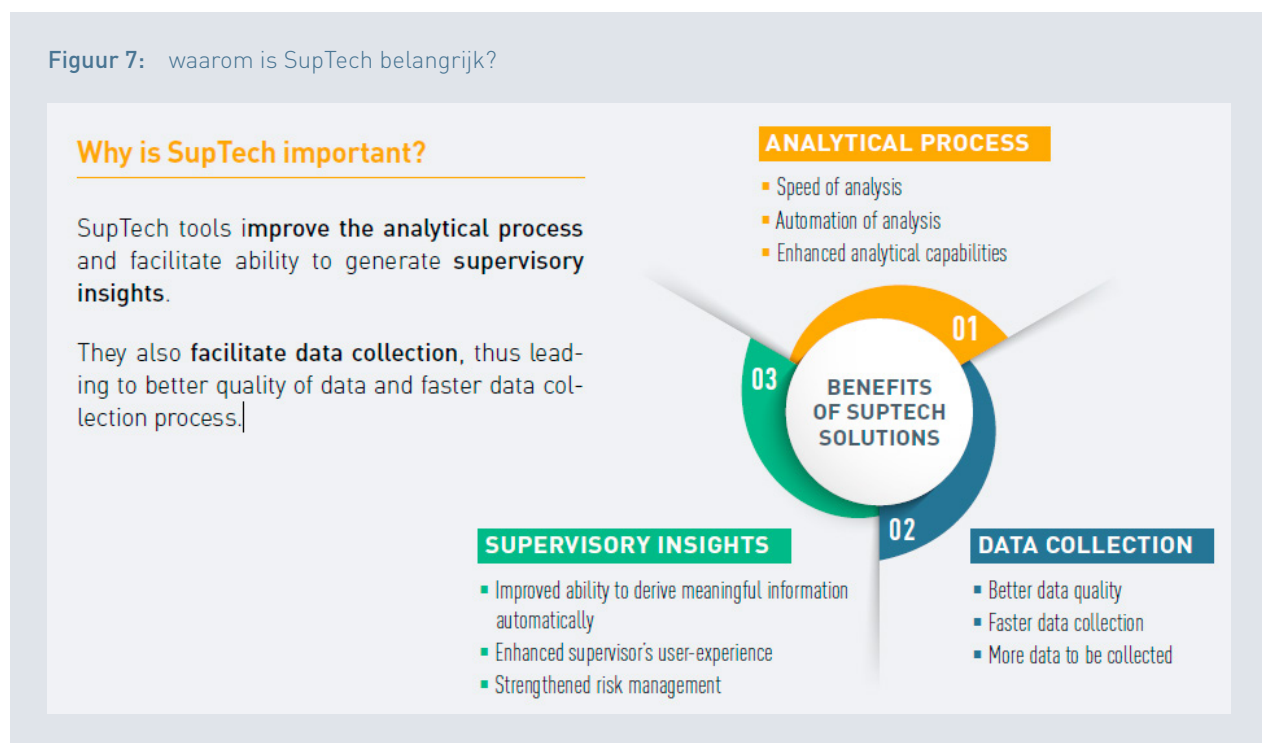
Met betrekking tot financiële innovatie heeft EBA [RTS gepubliceerd die gericht zijn op het verbeteren van het landschap voor investeerders die gebruik maken van crowdfundingplatforms](#). Deze technische reguleringsnormen zijn gericht op het verminderen van informatieasymmetrieën tussen projecteigenaren en beleggers en het vaststellen van gemeenschappelijke normen voor kredietrisicobeoordelings-, governance- en risicobeheerstructuren.

Op het gebied van cryptoactiva is EBA actief betrokken geweest bij de uitvoering van de verordening betreffende markten in cryptoactiva (MiCA). Zij hebben technische input geleverd, een uitvoeringsplan ontwikkeld en consumenten gewaar-

schuwd voor de risico's die aan cryptoactiva verbonden zijn. EBA volgt ook de ontwikkelingen op de markt voor cryptoactiva, neemt deel aan internationale standaardiseringswerkzaamheden en bereidt zich voor op haar toezichthoudende rol in het kader van de MiCA.

Om de toezichtcapaciteit voor het omgaan met geavanceerde technologieën te vergroten, werkt EBA samen met ESMA en EIOPA aan de EU Supervisory Digital Finance Academy. Dit project met een looptijd van drie jaar heeft tot doel het personeel van de bevoegde autoriteiten te versterken door middel van uitgebreide opleidingen over digitale financiën en praktische workshops over regulering van en toezicht op financiële innovaties.

Daarnaast heeft EBA een onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van toezichttechnologie (SupTech) door bevoegde autoriteiten in de EU. Uit het onderzoek blijkt dat bevoegde autoriteiten SupTech omarmen en technologie gebruiken om verschillende toezichtprocessen te ondersteunen, zoals gegevensanalyse, samenwerking, rapportage en het aanpakken van gebieden als microprudentieel toezicht, consumentenbescherming, AML en afwikkeling.

Figuur 7: waarom is SupTech belangrijk?

Samengevat zijn EBA en andere Europese toezichthoudende autoriteiten actief betrokken geweest bij de tenuitvoerlegging van verschillende verordeningen en richtlijnen om de digitale

veerkracht te vergroten, betalingsdiensten en elektronisch geld te verbeteren, financiële innovatie te bevorderen, cryptoactiva te reguleren en SupTech te gebruiken voor efficiënter toezicht.

Bestrijding van witwassen van geld en financiering van terrorisme

EBA heeft een uitgebreid regelgevingskader geïmplementeerd om financiële criminaliteit, met name witwassen en financiering van terrorisme, aan te pakken. Dit kader zorgt voor een consis-

tente aanpak voor het identificeren, beoordelen en beheren van risico's op alle gebieden van het toezicht en gedurende de gehele levenscyclus van financiële instellingen.

In 2022 heeft EBA dit kader versterkt door nieuwe richtsnoeren uit te brengen over belangrijke aspecten van governance en interne controles in verband met de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AML/CFT). Ze verschaften ook duidelijkheid over het toepassen van AML/CFT-regels in een digitale context door middel van de richtlijnen voor het onboarden van klanten op afstand. Daarnaast heeft EBA richtsnoeren gepubliceerd voor AML-nalevingsfunctionarissen, waarin gemeenschappelijke normen worden vastgesteld om de AML/CFT-verdediging van instellingen te versterken en ze te beschermen tegen misbruik door financiële criminelen.

EBA heeft haar SREP-richtsnoeren herzien en uitgebreid met overwegingen voor ML/TF-risico's en heeft uniforme criteria ontwikkeld voor het beoordelen van de ernst van AML/CFT-inbreuken. Ook heeft de autoriteit zich voorbereid op 10 nieuwe mandaten in het kader van de herschikte verordening betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie.

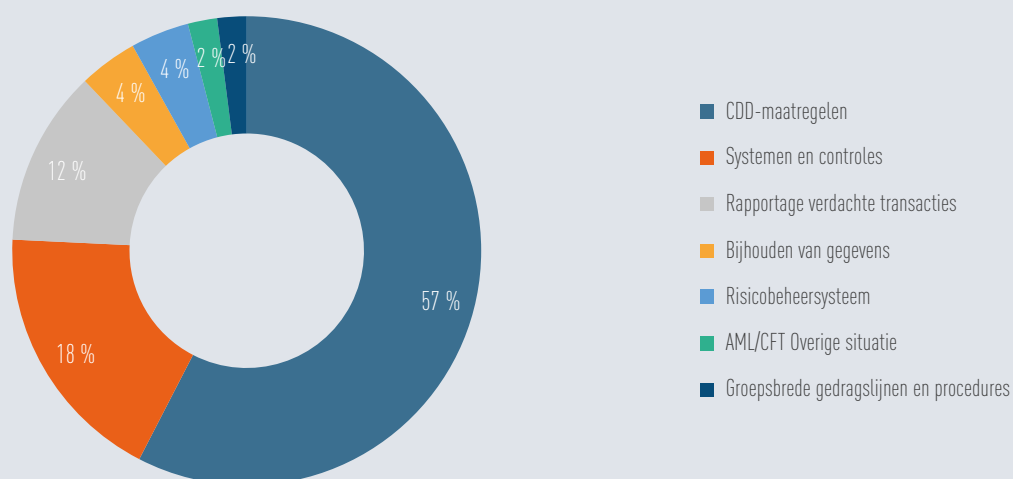
EBA beoordeelde de aanpak die door bevoegde autoriteiten wordt gevolgd om het risico op witwassen en financiering van terrorisme bij banken aan te pakken. De beoordelingen richtten zich op de samenwerking tussen toezichthouders en de rol van prudentiële toezichthouders in het AML/CFT-kader. De bevindingen van deze beoordeling zullen in 2023 samen met de aanbevelingen

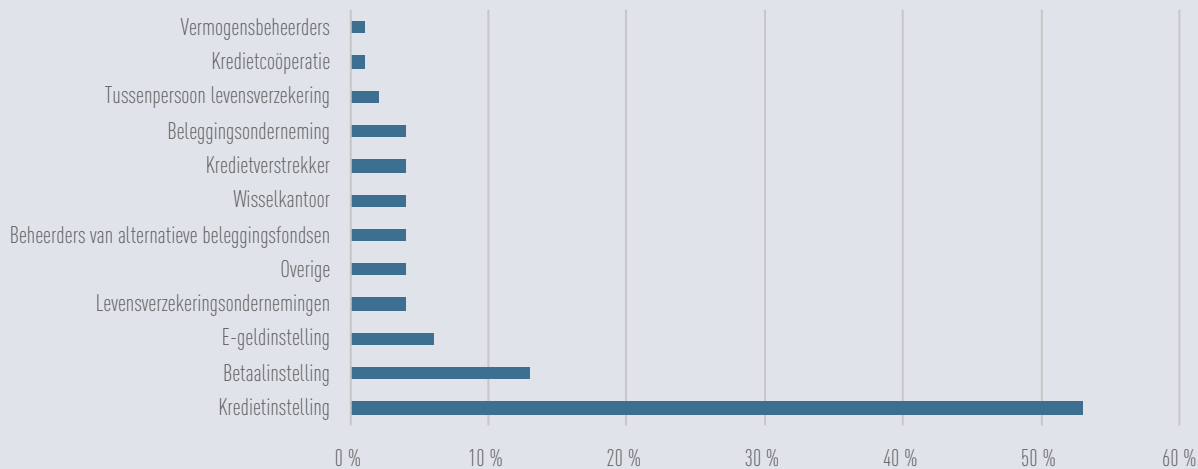
worden gepubliceerd. Uit de evaluaties bleek dat de samenwerking tussen toezichthouders weliswaar prioriteit kreeg, maar niet altijd systematisch of doeltreffend was, waardoor de inspanningen op het gebied van AML/CFT werden belemmerd.

Om een doeltreffende uitvoering van het AML/CFT-kader te ondersteunen, heeft EBA gewerkt aan het opbouwen van toezichtcapaciteit. Zij hebben ter plaatse beoordelingen van bevoegde autoriteiten uitgevoerd en bilaterale feedback en aanbevelingen gegeven. EBA beoordeelde ook de reacties van bevoegde autoriteiten op specifieke gevallen, zoals het Luanda-lek, en evalueerde de aanpak van risico's van witwassen en financiering van terrorisme in de sector betalingsinstellingen.

EBA heeft de samenwerking en coördinatie tussen EU-toezichthouders op financiële diensten bevorderd om EU-brede risico's op het gebied van witwassen en financiering van terrorisme aan te pakken. Zij controleerden en ondersteunden de AML/CFT-colleges van de EU, werkten aan ongerechtvaardigde risicovermindering en gaven leiding aan een gezamenlijke reactie op opkomende risico's van financiële criminaliteit na de inval van Rusland in Oekraïne. De oprichting van de centrale AML/CFT-databank, EUR-ECA (de centrale databank van EBA betreffende AML/CFT) heeft de uitwisseling van informatie over tekortkomingen en corrigerende maatregelen van financiële instellingen mogelijk gemaakt.

Figuur 8: Soort entiteiten waarop de tot en met 31 december 2022 gerapporteerde materiële tekortkomingen betrekking hebben

Figuur 9: Verdeling van tot en met 31 december 2022 ingediende materiële tekortkomingen per categorie

EBA heeft technisch advies verstrekt aan de Europese Commissie en de medewetgevers om de AML/CFT-verdediging van de EU te versterken. Zij benadrukten het belang van samenwerking tussen toezichthouders en een holistische aanpak bij de bestrijding van financiële criminaliteit. De richtlijnen van EBA verduidelijken de rollen en verantwoordelijkheden van de AML/CF-nalevingsfunctionaris en het leidinggevend orgaan in financiële instellingen. De richtsnoeren waren bedoeld om tot een gemeenschappelijke visie te komen en doeltreffende AML/CFT-nalevingsmaatregelen te bevorderen.

EBA verzamelde positieve feedback van de sector over de richtsnoeren over de rol van AML-nalevingsfunctionarissen en vond deze nuttig en waardevol voor het verbeteren van hun werk. De richtsnoeren zijn sinds 1 december 2022 van toepassing en de EU-toezichthouders hebben bevestigd dat zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn aan deze richtsnoeren te voldoen.

Integratie van ESG-dimensies in het toezichtkader

De werkzaamheden van EBA op het gebied van duurzame financiering sluiten aan bij de activiteiten van de EU en internationale organisaties. Zij draagt bij aan het platform voor duurzame financiering op EU-niveau en neemt deel aan internationale initiatieven zoals het Netwerk voor de vergroening van het financiële stelsel en het Bazels Comité voor banktoezicht. EBA werkt samen met andere autoriteiten van de financiële sector in de EU om de consistentie van de maatregelen te waarborgen.

EBA geeft prioriteit aan ESG-risico's en integreert deze in het regelgevingskader. EBA volgt een alomvattende aanpak om de overgang van de EU naar een duurzame economie te ondersteunen. In 2022 richtte EBA zich op ESG-gerelateerde stresstests, openbaarmaking, prudentiële behandeling, risicobeheer, toezicht en de aanpak van greenwashing.

EBA publiceerde een discussienota waarin zij feedback vroeg over de vraag of een specifieke prudentiële behandeling voor blootstellingen in verband met milieu- en/of sociale doelstellingen gerechtvaardigd is. De feedback die op deze discussienota wordt ontvangen, zal in overweging worden genomen voordat beleidsaanbevelingen worden geformuleerd in een eindrapport dat in 2023 zal worden gepubliceerd.

In het kader van het toezicht op beleggingsondernemingen heeft EBA een verslag gepubliceerd waarin ESG-factoren en -risico's voor prudentieel toezicht worden beoordeeld. Dit verslag legt de basis voor het in aanmerking nemen van ESG-aspecten in het SREP van beleggingsondernemingen.

Om de bezorgdheid over greenwashing weg te nemen, heeft EBA, samen met andere Europese toezichthoudende autoriteiten, input verzameld via een oproep tot het indienen van gegevens. Dit initiatief heeft als doel om greenwashing te definiëren, risico's en toezichtinstrumenten te identificeren en voorbeelden van mogelijke greenwashingpraktijken te verzamelen. Het verkrijgen van een meer gedetailleerd begrip van greenwashing zal helpen bij de beleidsvorming en het toezicht en zal de betrouwbaarheid van duurzaamheidsclaims bevorderen.

EBA versterkt het beheer van ESG-gerelateerde risico's door richtsnoeren op te stellen voor de identificatie, beoordeling, het beheer en de monitoring van ESG-risico's. Dit werk bouwt voort op bevindingen van toezichthouders, internationale kaders en discussies over robuuste risicomanagementpraktijken voor EU-banken.

EBA heeft een vernieuwde routekaart voor duurzame financiering gepubliceerd om deze af te stemmen op de veranderende markt- en regelgevingsontwikkelingen. De routekaart heeft betrekking op transparantie en openbaarmaking, risicobeheer, prudentiële regelgeving, groene normen en labels, en monitoring van duurzame financiering en ESG-risicoprofiel. In de routekaart worden de doelstellingen en het tijdschema van EBA geschetst, maar als gevolg van de lopende ontwikkelingen in de regelgeving zijn wijzigingen in de tijdlijnen mogelijk. EBA blijft vastbesloten bij te dragen aan de Europese en internationale inspanningen om ESG-risico's aan te pakken en duurzame financiering te bevorderen.

Figuur 10: Belangrijkste doelstellingen van de routekaart van EBA voor duurzame financiering

Verbetering van efficiëntie en effectiviteit

In 2022 richtte EBA zich op het verbeteren van haar efficiëntie en effectiviteit door middel van verschillende initiatieven. EBA streefde ernaar de positie van het personeel te versterken, de betrokkenheid van belanghebbenden te verbeteren, onderzoeksinitiatieven te versterken, het werk van het Agentschap te bevorderen, een groenere organisatie op te zetten, de digitalisering te verbeteren en het vraag-en-antwoordproces te versterken.

Om haar personeel sterker te maken en organisatorische flexibiliteit te garanderen, richtte EBA zich op het aantrekken en ontwikkelen van talenten, het bevorderen van teamwerk, het benutten van hulpmiddelen en diensten en het versterken van partnerschappen. De autoriteit gaf uitvoering aan intern mobiliteitsbeleid en investeerde in personeelsontwikkeling en externe mobiliteit door middel van personeelsuitwisselingen met andere organisaties.

EBA organiseerde beleidsonderzoekswerkshops en seminars om uitdagingen in de banksector, hervormingen van de regelgeving en toezichts-onderwerpen te bespreken. Zij heeft economen, onderzoekers, beleidsmakers en academici uitgenodigd om de discussie te stimuleren en het beleidsvormingsproces te verbeteren.

EBA heeft communicatieactiviteiten ondernomen om haar werk te promoten via haar website, persinterviews, sociale mediaplatforms en de productie van factsheets, infografieken en datavisualisaties. Zij heeft persberichten gepubliceerd,

interviews afgenomen en vragen beantwoord om het bewustzijn en de betrokkenheid te vergroten. Wat de betrokkenheid van belanghebbenden betreft, heeft EBA haar contacten met de belangrijkste belanghebbenden, zoals de Raad van de EU, het Europees Parlement, andere ETA's en het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme van de ECB, uitgebreid. Zij heeft ook contact opgenomen met nieuwe belanghebbenden op gebieden als cyberrisico, criminaliteitspreventie, gegevensbescherming en mededinging. Het doel was vertrouwen op te bouwen, samenwerking te vergemakkelijken en transparantie in regelgevings- en toezichtprocessen te waarborgen.

EBA heeft aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het creëren van een groenere organisatie door beste praktijken op milieugebied te implementeren en milieudoelstellingen te behalen op gebieden als reizen, energieverbruik, afvalbeheer en inkoop. Als eerste Europese agentschap in Frankrijk verkreeg de autoriteit het certificaat van het milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS). Communicatie heeft een cruciale rol gespeeld bij het vergroten van het bewustzijn over duurzaamheid en milieubeheer.

Om het risicobeheer te versterken, heeft EBA een kader voor Enterprise Risk Management (ERM) ontwikkeld, met inbegrip van een risicoregister, een risicobereidheidsverklaring, het WKM-beleid en een ERM-levenscyclusdocument. Zij heeft bewustmakingssessies gehouden en een risicotoolkit ontwikkeld. EBA heeft strategische risico's geïdentificeerd en risicobeper-

kende maatregelen genomen. Zij streefde ernaar de prestaties te optimaliseren, haar mandaat uit te voeren en een alomvattende aanpak van risicobeheer te volgen.

De technologische infrastructuur en digitale samenwerkingsmethoden werden verbeterd om de tevredenheid van de gebruikers en de efficiëntie van de dienstverlening te verbeteren. Ook werd bijzondere aandacht besteed aan inspanningen op het gebied van digitalisering. In dit kader heeft EBA een samenwerkingsplatform geïmplementeerd met behulp van Microsoft 365-tools. Dit platform vergemakkelijkte interne en externe samenwerking, veilige informatie-uitwisseling, kennisbehoud en verbeterde mobiliteit en effici-

entie. Het verbeterde de beveiliging, compliance en het toegangsbeheer voor gebruikers, terwijl het toekomstige mogelijkheden en integratie met oudere systemen bood.

EBA heeft interne veranderingen doorgevoerd om de efficiëntie en verantwoording van haar vragen- en antwoordenprocedure te verbeteren. Zij verbond zich ertoe de vragen van belanghebbers binnen negen maanden te beantwoorden en nieuwe ontvankelijkheidscriteria toe te passen. Het vraag- en antwoordproces speelde een cruciale rol bij het verschaffen van verduidelijkingen over het Single Rulebook en het waarborgen van een consistente toepassing van regelgeving en toezicht.

Prioriteiten voor 2023

- De ESG-routekaart
- Afronding van de implementatie van Bazel III in de EU
- Stresstests van banken uitvoeren
- Gegevens ten behoeve van belanghebbenden
- Regulering van en toezicht op digitale financiering
- Verdere stappen in de strijd van de EU tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

HOE NEEMT U CONTACT OP MET DE EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-centra overal in de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde centrum online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_nl).

Bel of schrijf

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telecomaandieners kunnen wel kosten in rekening brengen);
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- het onlineformulier in te vullen: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_nl

WAAR VINDT U INFORMATIE OVER DE EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website (european-union.europa.eu).

EU-publicaties

U kunt publicaties van de EU bekijken of bestellen op op.europa.eu/nl/publications. Als u meerdere exemplaren van gratis publicaties wenst, neem dan contact op met Europe Direct of uw plaatselijke documentatiecentrum (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Toegang tot juridische informatie van de EU, waaronder alle EU-wetgeving sinds 1951 in alle officiële talen, krijgt u op EUR Lex (eur-lex.europa.eu).

Open data van de EU

Het portaal data.europa.eu biedt toegang tot opendatabestanden van de instellingen, organen en agentschappen van de EU. Deze kunnen gratis worden gedownload en hergebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden. Het portaal biedt ook toegang tot een grote hoeveelheid databestanden van de Europese landen.

EUROPEAN BANKING AUTHORITY

Floor 24-27, Europalaza, 20 avenue André Prothin,
La Défense 4, 92400 Courbevoie, France

Tel. +33 186 52 7000

E-mail: info@eba.europa.eu

<http://www.eba.europa.eu>

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie